

Ánná lii čiärrum jäävris tiet

Anarâš musijkkár Ánná Morottaja viggá eelliđ kilelis vyevi mield. Sun miäccást já norá purrâmâšâid sehe kuáláást Aanaar Mudusjäävrirst. Sun lii huámášâm, et päikkijävri muttoo.

KII?

Ánná Morottaja

- Anarâškielâ máttáátteijee já musijkkár.
- Áásá Anarist Mudusjäävrirst.
- Kuáláást jieš já tuálá kuálástemkuursâid.

Motomijd iivijd tassaaš anarâš Ánná Morottaja poorgâi tom, mii mangâsist lii elâčäm jurduin táälâá ääigi, ko šonjâdâh- já ekokriisi áštâ. Sun kuođij peivipargoos já sirdui rávhálub peiviritmân.

Morottaja piejái jurduidis taidui, adelij olssis saje já ääigi.

Ááná, adai Kuobžâ-Piáká Ááná, tobdeh anarâš livđe-muusikäärbi iälaskitten. Uddâivemâanust 2022 Morottaja olgosadelij maailm vuos-sâmuu livđe-skiäru.

Morottaja eellimyehi miäigá nanosávt anarâš árbivuovvijd.

Purrâmâš puátá aldkauáluin. Sun kulá sorvájuávkun, čuággâ muorijid já kuobbârijd, šoddâd piäldust maangâlágán purrâmâš. Stuorrâ pottáákpiäldust rijttá sunjin já naaburist ásse iännašis purrâmâš kiidâ räi.

Já talle lii jävri. Mudusjävri, Ááná jiejjâs jävri.

Ovdánem lii karosääni

Morottaja kuáláást pirrâ ive, ton verd, et sunjin já iänán rijttá vorâs kyeli. Tâlviv sun juoŋâst já pivdâ njaavijd. Meid runneuággum lii sunjin mielâsâš pargo.

Tâllân ko jiejah sudeh, te Morottaja suáppu viermijd suudán.

Ánná Morottaja ij uážzud ruudâ ige sust lah tárbu vijđedid irâttâsâs. Sun ij ubânâsângin osko toos, et ekonomia stuáru avalávt. Tot lii suu mielâst mielâttes jourdâ.

– Ovdánem lii motomáid ulmuid tot puoh mučâ-dumos sâäni. Munjin tot lii karosääni.

Sun tuálá kuálástem-kuursâid Sämiakuálu máttááttâskuávdâást anarâškielâ. Máttááttâs tábâhtuvá kielâlåvgum-metodáin, mon mield anarâškielâ puáhtâ oppâd njuolgist argâpeeivi pargoid porgâmáin.

– Párnáah uáppih tánávt kielâ. Lii tiätunáál eromâš šiev utke toohâd siämmâanáál rávisulmuiguin-uv.

Taam meetood miäldâsâvt uáppee uáppá vyelgis kozzâšain. Ko kielâ uáppá porgâmáin, te olmooš lii ármulub olssis ige vyelgi uuccâd sänkirjeest sâäni, mon ij addii.

– Olmooš huámmáš, et veikkâ sun ij addii sâäni, te sun kuittâg piso fâárust, ko siämmâst čuávu tom pargo, moos saavah lohtâseh.

Anarâškielâ lii iälaskittum aktivlávt jo iheluuvijd. Pargo lii luhostum uáli pyereest, tondiet ko sârnoi meeri lassaan ovttuu. Ihetuhhâát aalgâst anarâškielâ sarnuu eenikiellâ 258 olmožid. Tâäl sij láa suullân 400.

Maht kuolijd kiävâ?

Morottaja oopâi tubdâd Mudusjäävri ejjinis.

Eeči Kuobžâ-Piakká eelij korâ eellim. Sun šoodâi Aanaarjäävri riddost anarâš perri, paasij uárbisin käävci-ihásâžâń já eelij huutolâžâń. Viijmâg sun peesâi Rivdul párnaipâákán. Suáti páhui jo nuorrâ.

– Eeči lái liijká rávhust puoh asijguin, Morottaja maainâst. Eeči máttááttij Áánán cohchâsaapšâ pivdem, čaaitij cuávis riddovaarpijd, main kuudij alkkeht pyeidis meinišâapšâid.

Morottaja kuáláást tekkivuomijguin. Tondiet sun lii kuáláástskuáttâm aldelâá pâilihi já aiccâm, et kyeli koddoo tuárví kyevti ulmui tárboi.

Njâhivuogâid sun piejái aaibâs pâikkiriidon vuossâmuu tove, tondiet ko sunjin lái šoddâm tobdo, et tuşj tiet sun taid olgolâá tuálvu. Tâllân vuossâmuu iijâ aldemuu vuogâni toppij-uv pyeidis njâhî.

Morottaja lii huámâšâm, et pâikkijävri lii moonnâm ivij ääigi muttum. Majemuu viidâ ihán šapšâ ij lah puáttâm uápis riddoid.

Sun smiättâ, et lii-uv koččâmuš čäasi liegâs-vuotâtile nubâstuâst.

Kodá-uv šapšâ eskin ko jiejah láá puáttâm? Lii-uvks šonjâdâhnubâstus tovâttâm taam puoh? Maht kolmâ čassijd vuáhâdum arktisijd kyelišlaajáid kiävâ?

Sun maainâst, et lii čiärrum ääsi tiet, koccâám maangâid ijjâid.

– Maid jis šapšâ ij mottoom ive innig kavnuugin?